

**YEDEK SUBAYLAR VE YEDEK ASKERİ MEMURLAR
KANUNU ⁽¹⁾**

Kanun Numarası : 1076
Kabul Tarihi : 16/6/1927
Yayımlandığı R. Gazete : Tarih : 9/7/1927 Sayı : 628
Yayımlandığı Düstur : Tertip : 3 Cilt : 8 Sayfa : 733

Bu Kanun ile ilgili olarak Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe giren yönetmelikler için, "Yönetmelikler Külliyesi"nin kanunlara göre düzenlenen nümerik fihristine bakınız.

Madde 1 – Yedek subay ve memur sınıfı seferde muhtelif kadro boşluklarını doldurmak maksadiyle yapılmıştır. Bu sınıfa ayrılanlar hazar vaktinde yetiştirilmek üzere talim ve manevralarda bulundurulur.

Madde 2 – Yedek subay ve yedek askeri memurları şunlardır:

A) (Değişik: 1/2/1930 - 1555/1 md.)Kara, deniz, hava ve jandarmadan müteakit ve müstafi olanlardan yedeğe ayrılanlar "daimi malüliyet sebepleriyle tekaüt edilenlerden seferi ordunun geri ve sabit hizmetlerinde istihdama elverişli olmayanlar ve yirmi üçüncü maddede sayılan fiillerden dolayı tekaüdü icra edilmiş bulunanlar yedeğe ayrılmazlar."

B) Bu kanunun neşrinden evvel ikinci sınıf namıyla yedek subay ve memurlarından oldukları tasdik kılınanlar.

C) Gedikli küçük zabitlerden ihtiyat mülazimi olanlar,

D) Bu kanuna göre yedek subay yetiştirilenlerdir.

Yedek subay yetiştirilmesi

Madde 3 – (Değişik: 12/11/1980 - 2338/1 md.)

a) Her celp yılından evvel müteakip yıl Silahlı Kuvvetlerin subay sınıflarına göre yedek subay ihtiyacı Genelkurmay Başkanlığının teklifi üzerine Milli Savunma Bakanlığınca tespit edilir.

b) Dört yıl ve daha fazla süreli fakülte, akademi, yüksekokul ve enstitüler ile Milli Eğitim Bakanlığınca bunların dengi olduğu kabul edilen yurt dışı öğrenim kurumu mezunu olup da Türk Silahlı Kuvvetleri Sağlık Yeteneği Yönetmeliğine göre askerliğe elverişli olanlar arasından, Silahlı Kuvvetlerin ihtiyacı kadar yedek subay adayı (c) ve (d) bendleri esaslarına göre ayrılır.

(1) a - Kanunun adı "İhtiyat Zabıtları ve İhtiyat Askeri Memurları Kanunu" iken, 29/11/1983 tarih ve 2962 sayılı Kanunun 1 inci maddesiyle, "Yedek Subaylar ve Yedek Askeri Memurlar Kanunu" olarak değiştirilmiştir.

b - Kanunda geçen "ihtiyat zabıt ve ihtiyat askeri memurlar" ibareleri, 29/11/1983 tarih ve 2962 sayılı Kanunun 2 nci maddesiyle, "yedek subay ve yedek askeri memurlar" olarak değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

c) Yüklümlüler, Silahlı Kuvvetlerin ihtiyaç duyduğu yedek subay miktarından fazla ise;

1. İstekliler, yükümlülüklerini erbaş - er olarak yerine getirebilirler.

2. **(Değişik: 21/7/1999 - 4414/1 md.)** İsteklilerin ayrılmasından sonra kalan yükümlüler ihtiyaçtan fazla ise, Silahlı Kuvvetlerin ihtiyacı bunların arasından seçilerek saptanır.

Seçilmedikleri için ihtiyaç fazlası olanlar, yükümlülüklerini erbaş veya er olarak yerine getirirler.

3. İsteklilerin ayrılmasından sonra, kalan yükümlü miktarı, Silahlı Kuvvetlerin yedek subay ihtiyacını karşılamadığı takdirde; erbaş - er olarak hizmet yapmak isteyenler arasından seçimle yedek subay ihtiyacı karşılanır.

Seçimin şekli ve yapıma esasları ile celp usulleri, bu konulara ilişkin olarak çıkarılacak yönetmelikte saptanır.

d) Silahlı Kuvvetlerin ihtiyacı olan meslek ve vasıfları haiz olanların mevcudu ihtiyaçtan az olduğu takdirde; bunlar hakkında (c) bendi hükmü uygulanmaz ve seçime de tabi tutulmadan yedek subay adayı olarak ayrılırlar.

e) Yedek subay adayı yükümlülerin askerlik hizmetleri, eğitim - öğretim için askerlik şubelerinden sevkleri ile başlar.

f) Yedek subayların hizmet süreleri onsekiz aydır. Bu sürenin altı ayı yedek subay yetiştirilmekle oniki ayı da subay olarak atandıkları kıt'a ve kurumlarda geçer. Yedek subay yetiştirme süresi Cumhurbaşkanınca uzatılabilir ve kısaltılabilir. ⁽¹⁾

Yedek subayların hizmet süreleri Cumhurbaşkan Kararı ile lüzumu kadar uzatılabilir. Bu uzatılan süreler yaş haddinin sonundan iki kat düşülür. ⁽¹⁾

Yedek subayların hizmet süreleri barışta Cumhurbaşkan Kararı ile oniki aya kadar indirilebilir. ⁽¹⁾⁽²⁾

g) Muvazzaflık hizmetini yapmadıkça, 1111 sayılı Askerlik Kanunu ile bu Kanunun tespit ettiği esaslar dışında hiç bir yüksek öğrenim mezunu askerlik çağından çıkarılamaz. ⁽³⁾

h) **(Değişik: 27/3/2007-5613/1 md.)** Yedek subaylardan hastalananlar, muvazzaf subay emsalleri gibi sıhhi izin süresine tabi tutulurlar. Sıhhi izin süresi içindeyken muvazzaf askerlik hizmet süresini tamamlayanlar terhis edilirler. Ancak sıhhi izin süresi içinde veya sonunda "Faal Hizmet Yapabilir" raporu alanlar, emsalleri terhis edilse dahi altı ay hizmet süresini tamamlamadıkça terhis edilmezler.

(1) 2/7/2018 tarihli ve 700 sayılı KHK'nin 5 inci maddesiyle, bu bendin birinci paragrafında yer alan "Genelkurmay Başkanlığının göstereceği lüzum üzerine Bakanlar Kurulunca" ibaresi "Cumhurbaşkanınca", ikinci paragrafında yer alan "Genelkurmay Başkanının göstereceği lüzum üzerine Bakanlar Kurulu" ibaresi "Cumhurbaşkanı" şeklinde ve üçüncü paragrafında yer alan "Genelkurmay Başkanının teklifi ve Bakanlar Kurulu" ibaresi "Cumhurbaşkanı" şeklinde değiştirilmiştir.

(2) Bu fıkranın uygulanması ile ilgili olarak yürürlüğe konulan Kararnameler için bu Kanunun sonundaki "ÇEŞİTLİ MEVZUAT İLE YAPILAN DEĞİŞİKLER CETVELİ"ne bakınız.

(3) Bu hükmün uygulanmasında ek 2 nci maddeye bakınız.

1) (Ek: 21/7/1999 - 4414/1 md.; Değişik: 22/5/2012 - 6318/23 md.) En az dört yıl süreli fakülte veya yüksekokulları kendi nam ve hesabına bitirip temel askerlik eğitimini tamamlamadan ayrılanların veya muvazzaf subaylığa nasbedilenlerden deneme süresinin bitimine kadar ayrılanların temel askerlik eğitiminde, yedek subay okulunda, yedek subaylık hizmetinde ve muvazzaf subaylık hizmetinde geçen süreleri askerlik hizmetinden sayılır. Sayılan askerlik hizmet süresi, tabi olduğu hizmet süresini karşılamayanlardan;

1. Teğmen olarak nasbedildikten sonra ayrılanların eksik kalan askerlik hizmetleri, bu Kanun hükümlerine göre, teğmen rütbesiyle yedek subay olarak tamamlattırılır.

2. Teğmen nasbedilmeden ayrılanlardan;

(a) Asteğmen rütbesindeyken temel askerlik eğitimine başladıktan sonra ayrılanların eksik kalan hizmetleri asteğmen rütbesiyle önceki birliklerinde,

(b) Sınıf okullarında öğrenim görmekte iken temel askerlik eğitimine başladıktan sonra ayrılanların eksik kalan hizmet süreleri önceki sınıf ve statüleri ile sınıf okullarına sevk edilerek,

(c) Askerlik hizmetine başlamadan temel askerlik eğitimine başladıktan sonra ayrılanların eksik kalan hizmet süreleri bu Kanun hükümlerine göre, tamamlattırılır.

Askerlik hizmet süresini tamamlamadan disiplinsizlik veya ahlaki nedenlerle Türk Silahlı Kuvvetleriyle ilişkileri kesilen veya mahkeme kararı ile ya da haklarında verilen mahkûmiyet kararının sonucu olarak Türk Silahlı Kuvvetlerinden çıkarılanların geriye kalan askerlik hizmetleri 1111 sayılı Kanununun 5 inci maddesinin birinci fıkrasında belirtilen süre esas alınarak er rütbesi ile tamamlattırılır.

Madde 4 – (Mülga: 23/3/1950 - 5619/29 md.)

Madde 5 – Vakti seferde görülecek lüzum üzerine cetvelde yazılı müddetlerin azaltılmasına Başkumandanlık salahiyyəttardır.

Madde 6 – (Değişik birinci fıkra: 3/10/2016-KHK-676/45 md.; Aynen kabul: 1/2/2018-7070/38 md.) 3 üncü maddedeki hizmetleri veya yedek subaylığı esnasında buldukları sınıfta istihdama elverişli olmadığı Sağlık Bakanlığınca belirlenen yetkili sağlık kurullarınca verilecek raporla anlaşılabilir, sağlık durumlarının müsait olduğu sınıfa nakledilebilirler.

(Ek : 17/9/1943 - 4497/2 md.) Muvazzaflık hizmetlerini yaptıktan ve yedek subay nasbedildikten sonra orduda istifade edilebilecek başka bir meslek veya ihtisas diplomasını kazanan yedek subaylar, ihtiyaç halinde, sınıfları tatbikat okulunda, tatbikat okulu yoksa sınıfı kıtasında rütbeleri ile üç aylık bir tahsil veya staja tabi tutularak Milli Müdafaa Vekaletince sınıfları değiştirilebilir ve bu üç aylık hizmet müddetleri hazarda talim devrelerindeki hizmet müddetlerinden sayılır.

Madde 7 – (Değişik: 17/3/1932 - 1933/1 md.)

Üçüncü maddede yazılı hizmetler esnasında talim ve tahsil devrelerinden her hangi birine kanuni bir mazerete müstenit olarak üçte birinden fazla bir müddet devam edemeyenler terhis edilerek mütaakıp senede devam edemedikleri devrenin tamamına iştirak ettirilir. Ancak devam edilmiyen mezkûr müddet devrelerin nihayetine tesadüf eder ve fasılasız olursa mütaakıp sene devresinde yalnız devam edemediği müddetin ikmal ettirilmesiyle iktifa olunur.

Makbul bir mazereti olmaksızın muhtelif zamanlarda ceman üç ay devamsızlık gösterenler veya suihalleri görülenlerin kanuni cezalarından başka yedek subaylığa namzetlik hakları refedilerek muvazzaf hizmetlerinin mütebakisini sınıfları dahilinde ikmal etmek üzere kıtaata gönderilirler ve devamsızlıkta buldukları müddet ile ellerindeki askeri ehliyatnamelerin kendilerine kazandırdığı talim ve terbiye müddetleri muvazzaf müddetlerinden sayılmaz.

Madde 8 – (Değişik: 29/11/1983 - 2962/3 md.)

Yedek subay adayı olarak askere sevkden evvel veya yedek subay yetiştirilmekte iken aşağıdaki engel hali olduğu anlaşılanlar askerlik hizmetini durumlarına göre er veya erbaş olarak tamamlarlar.

- a) 1. Türk Silahlı Kuvvetlerinde subaylıktan çıkarmayı gerektiren bir suçtan mahkûm olanlar,
2. Kamu hizmetlerinden müebbeten yasaklı olanlar,
3. Hileli müflis olduğu ilan edilenler,
- b) Yönetmelikte belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde;

1. Disiplinsizlik ve ahlaki durumları sebebiyle yedek subay çıkarılması uygun görülmeyenler,

2. Türk Silahlı Kuvvetlerinin manevi şahsiyetine gölge düşüren veya askerliğin şeref ve haysiyetiyle bağdaşmıyacak eylemlerde bulunanlar ile tutum ve davranışlarıyla yasa dışı siyasi, yıkıcı, bölücü ideolojik görüşü benimsemiş olduğu anlaşılanlar,

Okul disiplin kurullarının vereceği subay olamaz kararı üzerine er olurlar.

- c) Yedek subay öğreniminde başarı gösteremeyenler, erbaş olurlar.

Bunların yerine getirecekleri hizmet süresi 1111 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin 1 inci fıkrasında belirtilen süre kadardır.

Yedek Subay ve memurlarının kayıt yoklama ve muayeneleri

Madde 9 – (Mülga: 22/5/2012 - 6318/26 md.)

Madde 10 – (Mülga: 22/5/2012 - 6318/26 md.)

Madde 11 – (Değişik: 3/10/2016-KHK-676/46 md.; Aynen kabul: 1/2/2018-7070/39 md.)

Malûliyet iddia edenlerin sevkleri, buldukları askerlik şubelerince Sağlık Bakanlığınca belirlenen yetkili en yakın sağlık kurullarına yapılır.

Madde 12 – (Mülga: 22/5/2012 - 6318/26 md.)

Madde 13 – Seferberliğin ilanında veya manevra ve saire için celp puslası alındıktan sonra raporla gösterilmiş had hastalıklarla rüküp ve nüzule iktidar bırakmayan zafiyet gibi lüzumu sıhhiye müstenit hastalıklar müstesna olmak üzere malüliyet iddiasında bulunanların müracaatları vazifelerine başlamadıkça nazarı dikkate alınmaz.

Silah altına davet

Madde 14 – (Değişik: 25/12/1967-976/1 md.)

A) (Değişik: 22/5/2012 - 6318/24 md.) Seferde görev alacak yedek subay ve yedek askeri memurlara bu görevleri barışta tebliğ edilir. Tebliğ şekli, yükümlülerin görevleri ve tebliğ ile görevli makamlar yönetmelikte belirtilir.

B) Sefer görevi alan yükümlüler; seferberlik ilanında, ilan saatinden başlayarak 6 saat içinde yola çıkmaya ve Köy ve mahallerinin şube merkezlerine olan uzaklıklarına göre, en yakın askerlik şubesinde bulunmaya mecburdurlar.

Sefer görev emri almış yükümlülerden, yabancı memleketlerde bulunanlar, çağırılmaları için elçilik veya konsolosluklarca gazetelerde yapılacak ilanın neşrini takibeden günün ilk saatinden itibaren, 6 saat içinde buldukları yerden hareketle, en yakın elçiliğe veya konsolosluga müracaat etmeye ve haklarındaki emirleri almaya mecburdurlar.

Kendilerine barış zamanında sefer görevi verilmemiş olup da, seferberlik esnasında görev verilmesine lüzum görülen yükümlülerin çağırılmaları, sefer görev emirlerinin kanuni ikametgahlarına tebliği suretiyle yapılır. Sefer görev emri yükümlüye imza ettirilmemiş olsa dahi muteberdir. Bu yükümlülerden yabancı memleketlerde bulunanların çağırılmaları, elçilik veya konsolosluklarca aynı usullerle yapılır. Seferberlik esnasında görev almış yükümlüler, tebliğden itibaren 24 saat içinde buldukları yerden hareketle en yakın askerlik şubesine, elçilik veya konsolosluga müracaat etmeye mecburdurlar.

C) Yedek subay ve yedek askeri memurlar barışta manevra, tatbikat, atış ve konferanslar gibi öğrenim ve eğitim gayesiyle, yol hariç 45 günü geçmemek üzere, Cumhurbaşkanı kararı ile silah altına alınabilirler. Olağanüstü hallerde bu süre Cumhurbaşkanı kararı ile lüzumu kadar uzatılabilir. ⁽¹⁾

Barışta deneme tatbikatı için çağırılma: B fıkrasının 1 inci ve 2 nci bendindeki hükümlere göre yapılır.

Barışta diğer hizmetler için çağırılma, davet puslasının ikametgahlarına tebliği suretiyle yapılır. Bu tebligat yükümlüye imza ettirilmemiş olsa dahi muteberdir. Bu şekilde görev alan yükümlüler 48 saat içinde bulunduğu yerden hareketle askerlik şubesine müracaat etmeye mecburdurlar. ⁽²⁾

(1) 2/7/2018 tarihli ve 700 sayılı KHK'nin 5 inci maddesiyle, bu paragrafta yer alan "Bakanlar Kurulu" ibareleri "Cumhurbaşkanı" şeklinde değiştirilmiştir.

(2) Bu hükmün uygulanmasında ek 5 ve 6 ncı maddelere bakınız.

Hizmete çağrıldıkları halde gelmeyenler⁽¹⁾

Madde 15 – (Değişik: 22/5/2012 - 6318/25 md.)

Talim ve manevra için çağrıldıkları halde 1111 sayılı Kanunun 47 nci maddesine göre özürsüz gelmedikleri anlaşılanlar hakkında 1111 sayılı Kanunun 89 uncu maddesi hükümleri uygulanır ve ayrıca emsalleri kadar hizmete tabi tutulurlar.

Yedek Subay ve memurlarının muvazzaf sınıfa geçirilmesi

Madde 16 – (Değişik: 21/4/1988 - 3443/1 md.)

Her ne sebeple olursa olsun Türk Silahlı Kuvvetlerinden ayrılanlar muvazzaf olarak tekrar Silahlı Kuvvetler hizmetine alınmazlar.

Yedek subayların terfileri⁽²⁾

Madde 17 – (Değişik: 5/2/2009-5837/18 md.)

Yedek subaylar; barışta silah altında geçen süreleri, hizmet sürelerinden sayılmak suretiyle, muvazzaf subaylar gibi terfi ettirilir.

Yedek subaylar seferde, muvazzaf subaylar gibi terfi ettirilir.

Yedek subayların terfilerine ilişkin usul ve esaslar hakkında, Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu hükümleri uygulanır.

(1) Bu madde başlığı "Hizmete çağrıldıkları halde gelmeyenler" iken, 22/5/2012 tarihli ve 6318 sayılı Kanunun 25 inci maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

(2) Bu madde başlığı "Yedek Subayların terfi ve istihkakları" iken, 5/2/2009 tarihli ve 5837 sayılı Kanunun 18 inci maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

Madde 18 – Yedek subay ve memurlarından seferde ordudaki vazifelerini ifa ederek, terhis edilenler, memursalar ordudaki hizmetleri kendi memuriyetindeki kıdemlerine zammedilir ve meslek ve memuriyeti sabıkalarına veya muadillerine alınır. Hazarda ordudaki vazaifi ifa edip terhis edilenler meslek ve memuriyeti sabıkalarında istihdam edilirler. ⁽¹⁾

Madde 19 – (Mülga: 10/2/1954 - 6245/63 md.)

Madde 20 – Umumi ve kısmi seferberlik için çağrılan mülazimlere ve yüzbaşılara bir defaya mahsus olmak üzere elbise ve teçhizat tedariki için tahsisatıyla beraber birer maaş miktarında ikramiye verilir.

Madde 21 – Seferberlikte silah altına alınan yedek subay ve memurlarına celp ve terhislerinde vazife verildiği tarih ile salıverildikleri tarih arasındaki hizmet müddetleri bir sene olursa harcırahından başka tahsisat ile birlikte iki maaş, iki sene ise tahsisatıyla beraber üç maaş ikramiye verilir. Daha fazla senelerin beheri için maaş tahsisat bir maaş zammedilir. Birincinin hitamından sonraki senenin küsurlarında altı aydan noksanı nazarı dikkate alınmaz. Fazlası bir sene sayılır.

Yedek subay ve memurlarının af ve ihraçları

Madde 22 – (Değişik: 16/4/1987 - 3358/3 md.)

Yedek subay ve memurlar barışta ve seferde ancak, 5434 sayılı Kanunda yazılı yaşlara kadar hizmete celp olunurlar. Bu yaşlar dahilinde bulunanlar ile dereceli derecesiz malulen emekli edilmiş ve edilecek olanlardan sağlık kurulu raporları ile sağlık durumları kıta hizmetlerinde istihdama müsait olmayanlar, Silahlı Kuvvetlerde sınıfının geri hizmetlerinde görevlendirilirler.

(Değişik ikinci fıkra: 26/2/2008-5743/2 md.) Ancak, sefer ve fevkalade haller dolayısıyla, ordunun kısmen veya tamamen seferi mevcuda tamamlanamaması halinde, lüzum görüldüğü takdirde, yardımcı sınıf yedek subayların yarbay ve daha aşağı rütbedekileri 60 yaşını geçmemek kaydıyla 5434 sayılı Kanunda yazılı yaşların 10 yıl fazlasına kadar, diğer sınıflar yedek subayları anılan Kanunda belirtilen yaş hadlerine kadar, sağlık durumlarının elverişli olması ve Türk Silahlı Kuvvetleri Sağlık Yeteneği Yönetmeliğinde belirtilen diğer nitelikleri taşımaları halinde en gencinden başlanarak orduya alınabilirler.

Yedek subaylık ve memurluk hakkını gaip ettiren sebepler

Madde 23 – (Değişik: 27/7/1970 - 1316/1 md.)

Yedeksubay ve yedek askeri memurluktan çıkarılmayı ve yaşlarına göre haklarında Askerlik Kanununun uygulanmasını gerektiren sebepler şunlardır:

(1) Bu hükmün uygulanmasında ek 3 ve 4 üncü maddelere bakınız.

- a) Türk Silahlı Kuvvetlerinde subaylıktan çıkarmayı gerektiren bir suçtan mahkum olanlar.
- b) Kamu hizmetinden müebbeden yasaklı olanlar.
- c) Hileli müflis olduğu ilan edilenler.

d) **(Ek: 29/11/1983 - 2962/4 md.; Değişik: 31/1/2013-6413/45 md.)** Yedek subaylık hizmetleri sırasında, tabi oldukları disiplin mevzuatına göre Silahlı Kuvvetlerden ayırma cezası alanlar.

(Ek: 29/11/1983 - 2962/4 md.) Yukarıdaki fıkra kapsamına girenlerin askerlik hizmet süresi 1111 sayılı Kanunun 5 inci maddesi 1 inci fıkrasında belirtilen süre kadardır.

Hususî vazâif

Madde 24 – Mesleklerindeki iktidar ve ihtisaslariyle temeyyüz ederek tanınmış olan yedek subay ve memurları Erkanı Harbiyei Umumiye Riyaseti ve Müdafaa-i Milliye Vekaletinin tasvibiyle seferde lüzum ve ihtiyaç derecesinde askeri fabrikalarda ve askeri ilim ve fen müesseselerinde ve makamatta vazife ve mevkileriyle mütenasip maaşlarla ve kendilerine tahsis kılınacak elbise ile istihdam olunabilirler.

Yedek Subay ve memurlarının tecilleri

Madde 25 – (Değişik: 7/4/1965 - 573/1 md.)

Yedek subay ve yedek askeri memurlardan hiçbirisi barış ve savaş hizmetinden istisna edilemez. Ancak Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri, üyeliklerinin devamı müddetince ertelenmiş sayılırlar.

(Ek: 11/1/1983 - 2778/1 md.) Silahlı Kuvvetler bünyesinde veya yurt içi ve yurt dışı müttefik karargahlarında çalışan sivil kilit ve uzman personelden Genelkurmay Başkanlığınca tespit edilenler, olağanüstü hal, seferberlik veya savaş halinin devamı müddetince ve buldukları kadrolarda çalıştıkları sürece Milli Savunma Bakanlığınca ertelenirler. Bu personelin olağanüstü hal, seferberlik veya savaş halinin devamı süresince görevden ayrılmaları bağlı buldukları Komutanlığın iznine tabidir. İzin almaksızın görevi terk edenler 3634 sayılı Milli Müdafaa Mükellefiyeti Kanununun 66 ncı maddesine göre cezalandırılırlar.

Milli hayatın ve Türk Silahlı Kuvvetlerinin muhtaç olduğu resmi ve özel, yerli ve Türkiye'deki yabancı kurumların kamu hizmeti faaliyetlerine devam edebilmeleri için bu gibi kurumların kilit yerlerinde çalışan yedeklik çağındaki yükümlülere Türk Silahlı Kuvvetlerinin ilk ihtiyacı dışında kalan bir kısım yedek subay ve yedek askeri memurlar olağanüstü durumun, seferberlik ve savaş hallerinin devamında aşağıdaki esaslar dahilinde ve geçici olarak barıştaki görev ve hizmet kadrolarında bırakılabilirler:

a) Olağanüstü durumun, seferberlik ve savaş hallerinin devamında her erteleme işlemi en çok iki aya kadar hüküm ifade eder. Bu sürenin içinde veya sonunda Cumhurbaşkanınca, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri hariç, diğer ertelemeler kısıtlanabilir veya kaldırılabilir. ⁽¹⁾

b) Olağanüstü durumun, seferberlik ve savaş hallerinin devamında bilimsel araştırma, geliştirme ve uygulama çalışmalarının yürütülmesi için hizmetlerine ihtiyaç duyulan yedek subay ve yedek askeri memurların ertelenmeleri (a) fıkrasında gösterilen usul ile kaldırılabilir.

(1) 2/7/2018 tarihli ve 700 sayılı KHK'nin 5 inci maddesiyle, bu bentte yer alan "Genelkurmay Başkanlığının göstereceği lüzum üzerine Milli Savunma Bakanlığının teklifi ile Bakanlar Kurulunca" ibaresi "Cumhurbaşkanınca" şeklinde değiştirilmiştir.

c) Her hangi bir yedek subayın ve yedek askeri memurun ertelenebilmesi için o kimsenin olağanüstü durumun, seferberlik ve savaş hallerinin başlangıç tarihinden itibaren en az üç aydan beri kilit mevkiinde çalışmaya devam etmiş olması şarttır. Ancak, savaş halinin devamında doğacak erteleme ihtiyaçlarında bu şart aranmayabilir.

d) Yedek subay ve yedek askeri memurluk hizmet kadrolarından hangilerinin kilit mevki olarak ertelenme yeri sayılacağı ve erteleme ile ilgili işlerin yürütülme şekilleri Cumhurbaşkanınca hazırlanacak bir yönetmelikle tesbit edilir. ⁽¹⁾

Madde 26 – Umumi veya kısmi seferberlikte tabip, baytar, kimyager, eczacı ve dışçilerin evvela serbest çalışanları, badehu yirmi beşinci maddenin fikarati muhtelifesi haricinde kalanları hizmete celp edilir.

(Değişik ikinci fıkra: 26/2/2008-5743/2 md.) Ancak, sefer ve fevkalade haller dolayısıyla, ordunun kısmen veya tamamen seferi mevcuda tamamlanamaması halinde, lüzum görüldüğü takdirde, yardımcı sınıf yedek subayların yarbay ve daha aşağı rütbedekileri 60 yaşını geçmemek kaydıyla 5434 sayılı Kanunda yazılı yaşların 10 yıl fazlasına kadar, diğer sınıflar yedek subayları anılan Kanunda belirtilen yaş hadlerine kadar, sağlık durumlarının elverişli olması ve Türk Silahlı Kuvvetleri Sağlık Yeteneği Yönetmeliğinde belirtilen diğer nitelikleri taşımaları halinde en gencinden başlanarak orduya alınabilirler.

Madde 27 – (Değişik: 3/6/1935 - 2754/4 md.)

Yedek subay ve memurları silah altına davet edildikleri zaman askeri elbiseyi giymeğe mecburdurlar. Atideki ahvalde de askeri üniformalarını giyebilirler.

Ancak bu kıyafetle suihareket ettikleri takdirde aynı muvazzaf subaylar gibi mesul olurlar ve işledikleri suçlardan dolayı askeri mahkemelerine verilirler.

A – Bayramlarda,

B – Evlendikleri gün,

C – Resmi surette vukubulan askeri ziyafet ve davetlerde ve resmi surette çağrıldıkları diğer askeri merasimlerde (Tüm ve daha büyük komutanların müsaadesile).

Madde 28 – Yedek subay ve memurları bu hüviyetlerini ordu haricinde şerefli bir unvan olarak isim ve meslek ilave edilmemiş kart ve imzalarında istimal edebilirlerse de nüfuzu şahsilerini veya askerlik haricindeki mesleklerinde menfaatlerini temin için istimal edemezler.

Madde 29 – Muvazzaflığı iktisap etmemiş olan yedek subaylardan mülazim ve yüzbaşı rütbesinde bulunanlar talip olurlarsa lazım gelen evsafi haiz buldukları ve muvazzaf subayların tabi oldukları bilümun kavanin ve esasata tabi olacakları hakkında katibi adilden musaddak taahhüt senedi verdikleri takdirde usulü mevzuası dahilinde yetiştirilmek şartıyla muvazzaf sınıfa nakilleri caizdir. Bunlardan bilahara ikmalî tahsilde muvaffak olamıyanlar bulunursa tekrar yedek sınıfına iade ve terhis kılınırlar.

Alelümüm yedek subay ve memurları muvazzafa nakletmeksizin dahi hazarda Müdafaa-i Milliye Vekaletince lüzum görülecek müddetçe ve kendileri de arzu ederlerse kadro ihtiyacına göre kumanda mevkilerinden hariç vazifelerde kullanılabilirler.

Madde 30 – İşbu kanunun muhtelif maddelerinin tatbikatına ait teferruat, yapılacak talimatnamelerle tanzim olunur.

Madde 31 – Bu kanuna muhalif bilcümle ahkam ile 5 Nisan 1326 tarihli ihtiyat zabitan kanunu ve zeyli mülğadır.

(1) 2/7/2018 tarihli ve 700 sayılı KHK'nin 5 inci maddesiyle, bu bentte yer alan "Genelkurmay Başkanlığının göstereceği lüzum üzerine Milli Savunma Bakanlığınca teklif edilecek ve Bakanlar Kurulunca" ibaresi "Cumhurbaşkanınca" şeklinde değiştirilmiştir.

Ek Madde 1 – (Ek: 1/2/1930-1555/5 md.; Değişik birinci fıkra: 21/5/1932-1972/2 md.)

Üçüncü maddede yazılı derecelerdeki tahsili bitirdikten sonra şahadetname veya tasdikname alanlar ile her ne suretle olursa olsun tahsili terke mecbur olanların (lise veya muadili mektepleri ikmal etmeden tahsili terkedenler müstesna) nüfus kayıtlarındaki muvazzah künyeleri infakakleri esbabiyle birlikte mektep müdürlerince her sene mektebin bulunduğu yerdeki askerlik şubelerine gönderilir ve tahsil dereceleri de hüviyet cüzdanlarına kayıt ve tasdik edilir.

Askerlik şubeleri bu malûmattan kendi şubelerine ait olanları kaydederler ve olmayanları şubelerine gönderirler. Şubeler bu malûmatları nüfus memurlarına dahi bildirirler. Nüfus memurları bu malûmatı yoklama defterlerindeki künyelerine geçirmeğe mecburdurlar.

Ek Madde 2 – (Ek: 1/2/1930 - 1555/5 md.)

Üçüncü maddede yazılı derecede tahsili olanlardan 9 Kanunuevvel 1927 tarihinden sonra asker edilmiş ve fakat askerliklerini üçüncü maddeye göre yapmamış olanlar bu kanunun mer'iyete girdiği tarihten itibaren bir sene içinde müracaat ettikleri takdirde altı ay tahsil için yedek subay mektebine sevkolunurlar.

Bunların tahsilde muvaffak olanları yedek subay vekilliği ile olmyanları da ihtiyat çavuşluğu ile terhis edilirler. Bu mühlet bittikten sonra meydana çıkanlarla tahsillerini gizliyerek fiili hizmetlerini bu kanuna göre yapmamış olanlar ele geçirildiklerinde yeniden üçüncü madde hükmüne tabi tutulurlar.

Ek Madde 3 – (Ek: 1/2/1930 - 1555/5 md.)

Üçüncü maddede gösterilen tahsil derecesinde olanlardan 9 Kanunuevvel 1927 tarihinden sonra asker edilenler mezkûr madde mucibince askerliklerini yaptıklarına dair askerlik şubelerinden vesika getirmedikçe Devlet daireleriyle resmi ve hususi müesseseler ve şirketlere memur sıfatıyla alınamazlar. Bunlardan Devlet daireleriyle resmi ve hususi müessese ve şirketlerde bulunanlar bir sene içinde askerlik şubelerine müracaat ederek vesika almağa ve onları istihdam edenler de bu vesikaları aramağa mecburdurlar.

Ek Madde 4 – (Ek: 1/2/1930 - 1555/5 md.)

Üçüncü müzeyyel madde hükmüne muhalif olarak memur istihdam edenler hakkında Türk Ceza Kanununun iki yüz otuzdokuzuncu maddesi hükmü gözetilerek ve iki yüz otuzuncu maddesine göre cezalandırılmak üzere kanuni takibat yapılır.

Ek Madde 5 – (Ek: 31/5/1944 - 4575/1 md.)

Hazarda gerek muvazzaf ve gerek ihtiyat hizmet için çağırılan Yedek Subay ve Yedek Askeri Memurlardan askere çağırıldıkları sırada mevkuf ve mahsup bulunanlar tahliyelerine kadar sevkedilmezler.

Askere girmezden evvel işledikleri suçlardan dolayı umumi mahkemelerce tard ve ihracı mucip olmyan bir seneden az hürriyeti bağlayıcı bir ceza veya para cezasından çevrilme hapis veya hafif hapse mahkûm olup da hükümleri askerde iken tebliğ edilenlerin cezalarının infazı terhisleri zamanına bırakılır.

İnfazları geri bırakılan mahkûmiyetler hakkında müruruzaman cereyan etmez.

Ek Madde 6 – (Ek: 12/11/1980 - 2338/2 md.)

Bu Kanuna tabi yükümlülerin celp ve sevkleri ile buna ilişkin işlemlerine ait diğer hususlar, Türkiye Radyoları ve Televizyonu aracılığıyla ilan edilmek suretiyle duyurulur. Bu duyuru yükümlülere tebliğ mahiyetindedir.

Ek Madde 7 – (Ek: 16/4/1987 - 3358/4 md.)

Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığının ihtiyaç göstermesi ve Genelkurmay Başkanlığının uygun görmesi üzerine, yedek subay adayı olarak silah altına alınacaklardan, bu Bakanlık kadrolarında öğretmen olarak görev yapanlar ile mesleği öğretmen olan ancak Bakanlık kadrolarında öğretmenlik görevine başlamamış bulunanlardan yeteri kadar, temel askerlik eğitimini takiben Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı emrine verilirler. Bunların miktarı, belirtilen ihtiyacın altında olduğu takdirde, yedek subay aday adayları arasında, öğrenimleri itibariyle öğretmenlik yapabileceklerden istekli olanlar da temel askerlik eğitimleri sonunda Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı emrine verilirler. İhtiyacın bunlarla da karşılanamaması halinde yeteri kadar, öğretmen olabilecek öğrenimi görmüş olup da istekte bulunmayanlar arasından kura ile tespit edilir. Bu madde hükümlerine tabi yükümlüler bu Kanunun 3 üncü maddesi gereğince ere ayrılmayıp tamamı yedek subay adaylığına ayrılırlar.

Birinci fıkraya uyarınca öğretmen olarak ayrılan ve göreve başlayan yükümlülere, 926 sayılı Kanunda asteğmenler için tespit edilen aylık, ödenek, yardım ve tazminatlar Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığınca ödenir.

Bu yükümlüler; öğretmenlik görevleri sırasında resmi elbise giyemezler, emsali yedek subaylar kadar hizmet yaparlar, hizmetleri askerlik şubelerinden sevk tarihinde başlar, görev yerleri Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığınca belirlenir, hizmetleri sonunda asteğmen olarak terhis edilirler, bu görevleri sırasında usulüne göre öğretmenlik mesleği ile ilişkileri kesilenler kalan hizmetlerini er olarak tamamlamak üzere kıtalara sevk edilirler ve Bakanlıkla da ilişkileri kesilir.

Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı emrine verilenler hakkında firar, hava değişimi, izin tecavüzü, kısa süreli firar, kısa süreli izin tecavüzü, yoklama kaçağı, bakaya ve geç iltihak suretiyle bakaya kalmak suçlarından dolayı Askeri Ceza Kanunu, Disiplin Mahkemeleri Kuruluşu, Yargılama Usulü ve Disiplin Suç ve Cezaları Hakkında Kanun ile Askeri Mahkemeler Kuruluşu ve Yargılama Usulü Kanunu hükümleri uygulanır. Bu konularda yetkili askeri mahkeme ve disiplin mahkemesi Milli Savunma Bakanlığınca tespit edilir.⁽¹⁾

Ek Madde 8 – (Ek: 1/2/2011-6108/3 md.)

Vatani görevini yapmakta iken barışta ve savaşta, yurt içinde ve yurt dışında, görev esnasında veya görev dışında görevlerinden dolayı, bir saldırıya veya kazaya uğrayan yedek subaylardan, sağlık kurumlarında tedavisi devam edenlere, olay/kaza tarihinden itibaren 36 ayı geçmemek üzere, terhislerini takip eden aybaşından itibaren ve tedavi gördüğü sağlık kurumunca düzenlenen "tedavisinin devam ettiğini belirtir" sağlık kurul raporuna istinaden, görevdeki emsali yedek subayın (karargahta görevli, bekar) net maaşının 2/3'ü (27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 28 inci maddesinde belirtilen ek tazminatlar ile 14/7/1964 tarihli ve 500 sayılı Kanuna göre ödenen tazminat ve yabancı dil tazminatı hariç) her ay sağlık yardımı olarak, bağlı olduğu Kuvvet Komutanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı tarafından ilgili bütçe tertibinden ödenir. Bu ödemedeki sigorta primi dâhil hiçbir kesinti yapılmaz ve tedavi süresinde yapılan sağlık yardımı personelden tahsil edilmez. Olay/kaza durumu, keyif verici içki ve her çeşit maddeler kullanmaktan, her ne suretle olursa olsun kendisine veya başkalarına menfaat sağlamak veya zarar vermek maksadından doğmuş olursa sağlık yardımı ödenmez.

(1) Bu maddenin uygulanması ile ilgili hususların bir yönetmelikle düzenleneceğini hükme bağlayan 16/4/1987 tarih ve 3358 sayılı Kanunun 11 inci maddesi, kodifikasyon çalışmaları nedeniyle ek maddeye çevrilerek 21/6/1927 tarih ve 1111 sayılı Kanuna ek 5 inci madde olarak eklenmiştir.

Tedavisi devam edenlerden;

a) Haklarında düzenlenecek kesin işlemlerle sağlık kurulu raporu ile 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun mülga 45 inci maddesi kapsamında vazife malûlü ya da mülga 64 üncü maddesi kapsamında harp malûlü aylığı bağlananlar ile 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 47 nci maddesi kapsamında vazife/harp malûlü aylığı bağlanana aylık bağlanma tarihini takip eden aybaşından itibaren,

b) Malûllük durumu oluşmaksızın tedavisi, kesin işlemlerle sağlık kurulu raporu ile sonlandırılanlara, raporunu takip eden aybaşından itibaren,

sağlık yardımı ödenmesi sonlandırılır.

Ek Madde 9-(Ek: 13/7/2013-6496/6 md.)

Bu Kanun kapsamında askerlik yükümlülüğünü yerine getirenlere, askerliğe sevk edildiği tarihten geçerli olmak üzere; yedek subaylar için sınıf okulunda geçen sürenin bitiş tarihine, Millî Eğitim Bakanlığı bünyesinde öğretmen olacaklar için temel askerlik eğitimi süresinin bitiş tarihine, erbaş ve er olarak yerine getirenler için ise askerlik hizmet süresinin bitiş tarihine kadar ölenler ile sakatlanma sebebiyle süresinden önce terhis edilenlerden veya süresinde terhis edilmiş olsa bile yapılan tedaviye rağmen askerliğe elverişsiz hâle gelecek şekilde sakatlanmış olanlardan, 5434 sayılı Kanun veya 5510 sayılı Kanun kapsamında aylık bağlanmaması veya 3/11/1980 tarihli ve 2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun gereğince tazminat ödenmemesi kaydıyla; ölenlerin dul ve yetimlerine (400.000) gösterge rakamının, sakatlanana ise Vazife Malullüklerinin Nevileri ile Dereceleri Hakkında Nizamname hükümlerine göre tespit edilecek sakatlık derecelerine göre aşağıda belirlenen gösterge rakamlarının memur maaş katsayısı ile çarpımı sonucunda bulunacak miktar kadar, bir defaya mahsus olmak üzere tazminat ödenir. Ancak, söz konusu olayların gerçekleştiği tarihte bakaya, firar, izin tecavüzü, hava değişimi tecavüzünde bulunanlar ile kendini askerliğe yaramayacak hâle getirmek ve askerlikten kurtulmak için hile kullanmak suçundan hüküm giyenlerin, suça konu eylemleri sonucu ölüm ve sakatlanma nedeniyle ve intihar sonucu meydana gelen ölüm ve sakatlanma olaylarında bu ödeme yapılmaz. Bu tazminattan damga vergisi dışında herhangi bir vergi ve kesinti yapılmaz ve bu tazminat haczedilemez. Tazminatın ödenmesine ilişkin usul ve esaslar İçişleri ve Millî Savunma bakanlıkları tarafından müştereken hazırlanan yönetmelikle düzenlenir.

<u>Sakatlık Derecesi</u>	<u>Ödenecek Tazminat Göstergesi</u>
1	400.000
2	360.000
3	330.000
4	300.000
5	270.000
6	240.000

Ek Madde 10- (15/8/2017-KHK-694/2 md.; Aynen kabul: 1/2/2018-7078/2 md.)

Sağlık Bakanlığınca talep edilmesi halinde; 9/11/2016 tarihli ve 6756 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Tedbirler Alınması ve Milli Savunma Üniversitesi Kurulması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabul Edilmesi Hakkında Kanun kapsamında Sağlık Bakanlığına ve Sağlık Bilimleri Üniversitesine devredilen kurumlar ile şehit aileleri, gaziler, Türk Silahlı Kuvvetleri personeli ve aileleri ile sınır ötesi ve teröristle mücadele harekâtına öncelikle sağlık hizmet desteği sağlayan Sağlık Bakanlığı teşkilllerinde, Türk Silahlı Kuvvetlerinde görevli tabip, uzman tabip, dış tabibi, eczacı ve diğer sağlık sınıfı yedek subaylar görevlendirilebilir. Buna ilişkin usul ve esaslar, Millî Savunma Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığı arasında yapılan protokolle belirlenir.

Muvakkat Madde – Aşağıda gösterilenlerin yedek subaylığı ve yedek askeri memurluğu şu şartlar dairesinde yapılır:

A) Evvelce hesap memuru sınıftan yetişip de hesap memuru vekili olarak terhis edilmiş bulunanlar (Bunlar çağırıldıkları zaman ihtiyat hesap memur muavini olarak istihdam olunurlar)

B) İşbu kanunla refedilmiş olan 438 numara ve 13 Mart 1340 ve 531 numara ve 13 Kanunuevvel 1340 tarihli kanunların neşirinden evvel mektepten neşet ederek staj görmeksizin kıtalarda kısa hizmetlerini yapanlarla aynı şartlar altında neşet edip de kısa hizmetini görmeyen ve zabıtlık rütbesini almıyan bütün sivil etıbbı, eczacı, kimyager, dış tabipleriyle Baytar Mektebi Alisinden ve muavin baytar mektebinden çıkanlar (çağırıldıklarında mukaddema emsalinin ilk çağırılışlarındaki rütbe ile tazviz olunurlar.)

C) Yedek subay namzedi olmak üzere Harbiye ve Levazım Mekteplerinde 9 ay tahsilden sonra terhis edilmiş bulunanlarla umumi harbde ve İstiklal harbinde yedek subay namzedi olarak neşet edip muhtelif sebeplerle terfi edemiyerek namzetlik hakları baki olduğu halde terhis edilmiş olanlar (bunlardan ilk çağırılışlarında bir buçuk ay kıtada veya levazım hizmetlerinde veya müessesatta istihdamdan sonra liyakatları görülenler yedek subay vekili nasbolunurlar, Liyakatları görülmiyenlerin yedek subaylığa namzetlik hakları refedilerek ihtiyat çavuş olurlar.)

D) Kısa hizmetlerini kıtalarda ve atış mekteplerinde ve sanayi kimyagerlerinden olup da İmalatı Harbiyede bitirenler, ilk çağırılışlarında bu kanuna göre altı ay mektep ve müesseatta tahsil gördükten sonra yedek subay vekili olurlar.

(Ek: 3/6/1935 - 2754/5 md.) Askerlik mükellefiyetini 1111 numaralı kanuna göre yaptıktan sonra üçüncü maddenin başında yazılı tahsili görenler arzu ederlerse evvelce yaptıkları hizmet hazırlık kıt'ası hizmetinden sayılarak bu kanun mucibince yedek subay yetiştirilirler.

Geçici Madde 1 – (Ek: 27/7/1970 - 1316/2 md.)

Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten evvel 1076 sayılı Kanun hükümlerine göre yedeksubay adayı seçilenlerden henüz askere sevk edilmeyenlerle halen yedeksubay adayı veya yedeksubay olarak muvazaflık hizmetini yapmakta olanlardan askerliğe elverişli olmadıklarını iddia edenler yeniden sıhhi muayeneye tabi tutulurlar. Bunlardan Türk Silahlı Kuvvetleri Beden Kabiliyeti Yönetmeliği gereğince askerliğe elverişli olmadıkları anlaşılanlar terhis edilirler ve henüz askere sevk edilmeyenler askere alınmazlar.

Geçici Madde 2 – (Ek: 27/7/1970 - 1316/2 md.)

Bu kanunun yürürlüğe girdiğinden önce silah altına alınmış yedeksubaylar (Yedeksubay adayları dahil) 1 Ekim 1970 tarihinden itibaren onsekiz aylarını doldurdukça terhis edilirler.

Geçici Madde 3 – (Ek: 27/7/1970-1316/2 md.)

11/10/1960 tarih ve 97 sayılı Kanunun geçici 2 nci maddesi şumulüne girip de bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte henüz askerlik şubelerinden sevk edilmemiş bulunanlar değerlendirme dışı kalmış kabul edilirler. Bunların yurt savunmasına katkıda bulunması ve savaşta kullanılmaları 1111 sayılı Kanunun değişik 10 uncu maddesi gereğince düzenlenecek kanunla tanzim edilir.

97 sayılı Kanunun geçici 2 nci maddesi gereğince halen öğretmenlik yapmakta olanlar askeri eğitime tabi tutulmazlar. Bunlardan 18 ayını ikmal edenler yedek teğmen olarak terhis edilirler.

Geçici Madde 4 – (Ek: 27/7/1970 - 1316/2 md.)

Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten evvel 1111 sayılı Askerlik Kanununa göre son yoklama kaçağı veya bakaya durumunda olanlar, kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde askerlik şubelerine müracaat ederek yoklamalarını veya askere sevklerini yaptıkları takdirde, değerlendirilmeye tabi tutulmak suretiyle yedeksubay olma haklarından istifade ederler.

Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte; bakaya, yoklama kaçağı ve saklı bulunanlardan bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde resmi mercilere teslim olanların bu suçları hakkında takibat yapılmaz.

Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar; bakaya, yoklama kaçağı ve saklı suçlarından mahkûm olanların cezaları; ceza mahkûmiyetlerinin neticeleri ile birlikte affedilmiştir.

Geçici Madde 5 – (Ek:27/7/1970 - 1316/2 md.)

Bu kanunun hükümleri yürürlüğe girdikten sonra yapılacak ilk yedek subay adayı celbinde; Silahlı Kuvvetlerin Subay sınıflarına göre kadro ihtiyacı kadar yedek subay adayı, yedek subay celp tarihinden iki ay önce yoklamasını yaptırılanlar arasından çekilecek kur'a ile tespit edilir.İhtiyacın tespitinde; Tabip, Diş Tabibi, Eczacı, Yüksek Mühendis, Mühendis,Yüksek Mimar, Mimar, jeoloğ, Kimyager ve Silahlı Kuvvetlerin ihtiyacı olan diğer meslek ve vasıfları haiz eleman ihtiyacı da dikkate alınarak kur'alar buna göre tanzim olunur.

Kur'a dışı kalanlar müteakip celbe bırakılarak haklarında 1076 sayılı Kanunun, bu kanunla değiştirilen 3 üncü maddesi hükümleri uygulanır.

Geçici Madde 6 – (Ek:12/11/1980 - 2338/3 md.; Değişik: 24/3/1981 - 2440/1 md.)

Silahlı Kuvvetlerin ihtiyacı olan meslek ve vasıfları haiz yükümlüler hakkındaki 3 üncü madde (d) bendi hükmü saklı kalmak şartı ile 31 Aralık 1980(dahil) tarihine kadar yurt içi veya yurt dışı yükseköğrenim kurumlarından mezun olanlar er olarak askere sevk edilir ve dört aylık temel askerlik eğitimini müteakip terhis edilirler.

Dört aylık askerlik yükümlülüğünü yerine getirmiş olanlardan yedek subay olmak isteyenler, bu Kanunun 3 üncü maddesine göre seçilirler ve Genelkurmay Başkanlığının tespit edeceği ihtiyaca göre ve uygun göreceği zamanlarda noksan kalan eğitimlerini tamamlayıp başarı gösterenler yedek subay olurlar ve emsalleri gibi terhis edilirler.

Dört aylık temel askerlik eğitimine tabi olanların sağlık nedeni ile istirahat,hava değişimi ve sağlık kurumlarında tedavi ve müşahadede geçen sürelerinin toplam 30 güne (dahil) kadar olan kısmı muvazzaf hizmetlerinden sayılır.

Yükümlülerden, genel ve katma bütçeli idarelerle, belediye ve özel idarelerde veya kamu iktisadi teşebbüsleri, teşekkülleri ve müesseselerinde maaşlı veya sözleşmeli veya yevmiyeli veya ücretli olarak görevli bulunanlar ile bu görevlerde aday olarak bulunanlar, temel askerlik eğitimi süresince maaşsız veya ücretsiz veya yevmiyesiz izinli sayılırlar.

Er olarak terhis edilen yükümlülerin arta kalan muvazzaf hizmet süreleri yedeğe ayrıldıktan sonra yaş haddine iki kat olarak eklenir.

Bu maddeye tabi yükümlülerin celp ve sevkleri ile buna ilişkin işlemlerine ait diğer hususlar Türkiye Radyoları ve Televizyonu aracılığıyla ilan edilmek suretiyle duyurulur. Bu duyuru yükümlülere tebliğ mahiyetindedir.

Yoklama kaçağı veya bakaya suçundan mahkum olanlar bu madde hükümlerinden yararlanamazlar.

Geçici Madde 7 – (Ek: 29/11/1983-2962/5 md.)

Yoklama kaçağı veya bakaya suçundan hüküm giydikleri için halen erbaş olarak askerlik hizmetini yapmakta olanlardan yedek subay olmak isteyenler 3 üncü maddeye göre seçilirler ve Genelkurmay Başkanlığının tespit edeceği ihtiyaca göre ve uygun göreceği zamanlarda eğitimlerini tamamlayıp başarı gösterenler yedek subay olurlar ve emsalleri gibi terhis edilirler.

Seçim sonucunda yedek subay adayı olmayanlar, 1111 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin 1 inci fıkrasının (b) bendinde gösterilen süre kadar askerlik hizmetine tabi tutulurlar.

Geçici Madde 8 – (Ek: 16/4/1987-3358/9 md.)

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte, Silahlı Kuvvetlerde yedek subay olarak yükümlülüğünü yerine getirmekte olan öğretmenler, Milli Eğitim Gençlik ve Spor

Bakanlığınca ihtiyaç gösterilmesi ve Genelkurmay Başkanlığınca uygun görülmesi halinde istekleri üzerine Bakanlığa bağlı okullarda geri kalan hizmetlerini tamamlarlar ve hizmet süresi sonunda, Subay Sicil Yönetmeliğine göre gerekli ve yeterli sicil almış olanlar teğmen, diğerleri de asteğmen olarak terhis edilirler. Bunların terhislerine kadar Silahlı Kuvvetler ile ilişkileri kesilmez ve maaşlarını aynen almaya devam ederler. Bunlara öğretmenlikten dolayı ayrıca bir ücret ödenmez. Bu süre içerisinde resmi elbise giyemezler.

Geçici Madde 9 – (Ek: 16/4/1987 - 3358/9 md.)

Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte bu Kanun hükümlerine göre askerlik çağı yaş sınırını geçmiş olan yedek subay ve yedek askeri memurlar çağ dışına çıkarılırlar.

Geçici Madde 10 – (Ek: 16/4/1987 - 3358/9 md.)

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar saklı, yoklama kaçağı ve bakaya durumunda olan yedek subay adaylarından istekli olanlar, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 2 yıl içinde başvurmaları, başvurunun yapıldığı yılın Bütçe Kanununda 1111 sayılı Kanuna tabi yükümlüler için belirlenen miktarda bedeli bir defada ve peşin olarak ödemeleri ve temel askerlik eğitimini tamamlamaları halinde askerlik hizmetini erbaş-er olarak yerine getirmiş sayılırlar.

Bunlardan 1946 ve daha yaşlı doğumlu olanlar temel askerlik eğitimine tabi tutulmazlar. Ancak ödeyecekleri bedel miktarı Kanunda belirlenen bedelin iki katıdır.

Bu madde hükümlerinden yararlanan yükümlüler hakkında adli takibat yapılmaz.

Bedelin ödeme usul ve esasları ve uygulama ile ilgili diğer hususlar Bakanlar Kurulu Kararı ile düzenlenir.

Geçici Madde 11 – (Ek: 21/4/1988 - 3443/2 md.)

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce, 1076 sayılı Kanunun 2703 sayılı Kanunla değişik 16 ncı maddesi hükümlerine göre tekrar muvazaflığa geçirilmiş olan ve halen Türk Silahlı Kuvvetlerinde görevli bulunan albaylardan, idarece görevlerine son verilerek emekliye sevk edilmeyen veya kendi istekleriyle emekliye ayrılmayanlar, 2 Eylül 1988 tarihine kadar görevlerine devam ederler ve bu tarih itibarıyla idarece emekliye sevk edilirler. Bunlara 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun 49 uncu maddesinin (f) bendindeki esas ve usullere göre kadrosuzluk tazminatı verilir.

Madde 32 – Bu kanun neşri tarihinden beş ay sonra muteberdir.

Madde 33 – Bu kanunun icrayı ahkamına İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

**1076 SAYILI KANUNDA ÇEŞİTLİ MEVZUAT İLE YAPILAN
DEĞİŞİKLİKLER CETVELİ**

Değişiklik Yapan Tarihi	Kararnamenin Numarası	Yayımlandığı Resmi Gazetenin Tarihi	Numarası	Değişiklik Gören Madde
10/6/1996	96/8298	24/6/1996	22676	3
12/12/1996	96/8967	7/1/1997	22870	3
2/2/1998	98/10626	25/2/1998	23269	3

**1076 SAYILI KANUNDA EK VE DEĞİŞİKLİK YAPAN MEVZUATIN
YÜRÜRLÜKTEN KALDIRDIĞI KANUN VE
HÜKÜMLERİ GÖSTERİR LİSTE**

Yürürlükten Kaldırılan Kanun veya Kanun Hükümleri	Yürürlükten Kaldırılan Mevzuatın		
	Tarihi	Sayısı	Maddesi
24/3/1932 tarih ve 1936 sayılı Kanun	11/6/1937	3240	2
23/5/1932 tarih ve 1976 sayılı Kanun	20/12/1937	3288	3
15/5/1936 tarih ve 2970 sayılı Kanun	20/12/1937	3288	3
14/3/1932 tarih ve 1931 sayılı Kanun	12/12/1938	3543	2
3/6/1935 tarih ve 2754 sayılı Kanununun 1.maddesi	6/7/1939	3701	4
12/6/1936 tarih ve 3052 sayılı Kanununun 3.maddesi	6/7/1939	3701	4
20/12/1937 tarih ve 3288 sayılı Kanun	6/7/1939	3701	4
6/7/1939 tarih ve 3701 sayılı Kanununun 1.maddesi	11/9/1940	3923	2
3/4/1940 tarih ve 3793 sayılı Kanununun 1.maddesi	11/9/1940	3923	2
1/2/1930 tarih ve 1555 sayılı Kanununun 3.maddesi	25/6/1941	4073	3
12/6/1935 tarih ve 2779 sayılı Kanun	25/6/1941	4073	3
6/7/1939 tarih ve 3701 sayılı Kanununun 3.maddesi	25/6/1941	4073	3
16/6/1927 tarih ve 1076 sayılı Kanununun 4.maddesi	23/3/1950	5619	29
16/6/1927 tarih ve 1076 sayılı Kanununun 19.maddesi	10/2/1954	6245	63
17/9/1943 tarih ve 4497 sayılı Kanununun 1.maddesi	26/10/1963	357	41
16/6/1927 tarih ve 1076 sayılı Yedek Subaylar ve Yedek Askeri Memurlar Kanununun ek ve değişikliklerinin 926 sayılı Kanuna aykırı hükümleri	27/7/1967	926	208/b
16/6/1927 tarih ve 1076 sayılı Yedek Subaylar ve Yedek Askeri Memurlar Kanunu ile 21/6/1927 tarih ve 1111 sayılı Askerlik Kanununun 27/7/1970 tarih ve 1316 sayılı Kanuna aykırı hükümleri	27/7/1970	1316	3
22/5/1969 tarih ve 1184 sayılı Kanun	2/9/1983	KHK/78	7

**1076 SAYILI KANUNA EK VE DEĞİŞİKLİK GETİREN MEVZUATIN
YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ TARİHİNİ GÖSTERİR LİSTE**

Kanun No.	Farklı tarihte Yürürlüğe giren Maddeler	Yürürlüğe giriş tarihi
1555	—	9/3/1930
1931	—	19/3/1932
1933	—	22/3/1932
1936	—	30/3/1932
1972	—	28/5/1932
1976	—	28/5/1932
2754	—	8/6/1935
2779	—	17/6/1935
2970	—	22/5/1936

Kanun No.	Farklı tarihte Yürürlüğe giren Maddeler	Yürürlüğe giriş tarihi
3052	—	22/6/1936
3240	—	24/6/1937
3288	—	29/12/1937
3543	—	21/12/1938
3701	—	13/7/1939
3793	—	8/4/1940
3923	—	19/9/1940
3993	—	11/4/1941
4073	—	2/7/1941
4107	—	15/8/1941
4175	—	30/1/1942
4497	—	23/9/1943
4575	—	9/6/1944
4690	—	30/12/1944
5099	—	25/6/1947
5221	—	29/6/1948
5619	—	30/6/1950
5674	—	14/7/1950
6137	—	15/7/1953
6245	—	1/3/1954
97	—	15/10/1960
145	—	5/12/1960
49	—	18/5/1962
56	—	11/7/1962
75	—	12/10/1962
357	—	26/10/1963
573	—	17/4/1965
976	—	30/12/1967
1316	—	1/8/1970
2338	—	14/11/1980
2440	—	(14/11/1980 tarihinden geçerli olmak üzere)
2703	—	26/3/1981
2778	—	20/8/1982
2962	—	13/1/1983
3358	—	30/11/1983
3443	—	28/4/1987
4414	—	28/4/1988
		25/7/1999

**1076 SAYILI KANUNA EK VE DEĞİŞİKLİK GETİREN
MEVZUATIN VEYA ANAYASA MAHKEMESİ TARAFINDAN İPTAL
EDİLEN HÜKÜMLERİN YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ TARİHİNİ
GÖSTERİR LİSTE**

Değiştiren Kanunun/ İptal Eden Anayasa Mahkemesinin Kararının Numarası	1076 sayılı Kanunun değişen veya iptal edilen maddeleri	Yürürlüğe Giriş Tarihi
5613	3	3/4/2007
5716	10, 14	4/12/2007
5743	10, 22	12/3/2008
5837	17	13/2/2009
6108	Ek Madde 8	8/2/2011
6318	3, 9, 10, 12, 14, 15	3/6/2012
6413	23	16/2/2013
6496	Ek Madde 9	31/7/2013
KHK/676	6, 11	29/10/2016
KHK/694	Ek Madde 10	25/8/2017
7070	6, 11	8/3/2018
7078	Ek Madde 10	8/3/2018
KHK/700	3, 14, 25	24/6/2018 tarihinde birlikte yapılan Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Cumhurbaşkanlığı seçimleri sonucunda Cumhurbaşkanının andiçerek göreve başladığı tarihte (9/7/2018)